

ମାଧୁର ଉଲ ଚିକ୍କିତ ଚାଷ

ବିଷୟବସ୍ତୁ

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ବେହେରା

ମତ୍ସ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞ

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ

ଡଃ ମଞ୍ଜୁଲ କୁମାର ମହାନ୍ତି

ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ମୁଖ୍ୟ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ପୁରୀ
ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୦୩

NIAR
ICAR

ମଧୁର ଜଳ ଚିକ୍ଷୁଡ଼ି ଚାଷ

ସୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ
ଡଃ ସଞ୍ଜୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି
ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ସୁଖ୍ୟ

ବିଷୟବସ୍ତୁ
ମାନସ ରଞ୍ଜନ ବେହେରା
ମସ୍ତକ ବିଶେଷଜ୍ଞ

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ପୁରୀ
ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମଧୁର ଜଳ ଚିକିତ୍ସା ଚୁଷ

ମୁଖ୍ୟ ସଂପାଦକ :

ଡଃ ସଞ୍ଜୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି

ବରିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ମୁଖ୍ୟ

ସଂପାଦନା :

ଡଃ ସୁମିତା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ

ବୈଜ୍ଞାନିକ (ଗୃହ ବିଜ୍ଞାନ)

ବିଷୟବସ୍ତୁ :

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ବେହେରା

ମଧ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞ

ପ୍ରକାଶକ :

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ପୁରୀ

ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପ୍ରକାଶ କାଳ : ୨୦୧୯

Edited by :

Dr. Sanjay Kumar Mohanty

Senior Scientist & Head

Dr. Sumita Acharya

Scientist (Home Science)

Written by :

Manas Ranjan Behera

Subject Matter Specialist (Fishery)

Published by :

Krishi Vigyan Kendra, Puri

Odisha University of Agriculture and Techonolgy, BBSR

Published Year : 2019

Designing & Printed by : Saikrupa Graphics, BBSR

ମଧୁର ଜଳ ଚିକ୍ଳୁଡି ଗୂଷ

ଚିକ୍ଳୁଡି ଏକ ସୁସ୍ୱାଦୁ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ । ଏହା ବିଦେଶକୁ ରପ୍ତାନୀ କରାଯାଉଥିବାରୁ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହା ବିଶେଷ ଲାଭପ୍ରଦ । ନଦୀ, ନାଳ, ମୁହାଣ ତଟବର୍ତ୍ତୀ ରୁ ଅମଳ ହେଉଥିବା ଚିକ୍ଳୁଡି ବଜାର ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ମଧୁର ଜଳରେ ଚିକ୍ଳୁଡି ଋଷକରି ଆମ୍ ନିର୍ଭର ଶୀଳ ହେବା ଋଷୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଆହ୍ୱାନ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଧୂରେ ଧୂରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଶେଷ ଆଦୃତ ଲାଭ କରୁଛି । ବ୍ୟବସାୟିକ ଭିତ୍ତିରେ ମଧୁର ଚିକ୍ଳୁଡିକୁ ସ୍କାମ୍ପି (Scampi) କୁହାଯାଏ ।

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ମଧୁର ଜଳ ଚିକ୍ଳୁଡି ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ସୁଯୋଗ ରହିଛି । ରାଜ୍ୟର ଜଳବାୟୁ ଓ ମାଟି ମଧୁର ଜଳ ଚିକ୍ଳୁଡି ଚାଷ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୋଗୀ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ତିନି ପ୍ରକାର ମଧୁର ଜଳ ଚିକ୍ଳୁଡି ଋଷ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇଛି ।

୧. ମାକ୍ରୋକ୍ୱାକିୟମ୍ ରୋଜେନ୍‌ବର୍ଗୀ ବା ଗଜା ଚିକ୍ଳୁଡି ।

୨. ମାକ୍ରୋକ୍ୱାକିୟମ୍ ମାଲକମ୍‌ସୋନୀ ବା ଧଳା/ ଜଟା ଚିକ୍ଳୁଡି ।

୩. ମାକ୍ରୋକ୍ୱାକିୟମ୍ ଗ୍ୟାଙ୍ଗେଟିକମ୍ ବା ଗଙ୍ଗାନଦୀ ଚିକ୍ଳୁଡି ।

ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ରୋଜେନ୍‌ବର୍ଗୀ ର ଶରୀର ବୃଦ୍ଧିହାର ସବୁ ଠାରୁ ଅଧିକ । ଏଣୁ ଏହାକୁ ବ୍ୟବସାୟିକ ଭିତ୍ତିରେ ଅଧିକ ଋଷ କରାଯାଇଛି ।

ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ -

ଚିକ୍ଳୁଡି ଋଷ ପାଇଁ ସଠିକ୍ ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ସାମାନ୍ୟ ଉଷ୍ଣ ଜଳବାୟୁ ସହିତ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାଣିର ଉତ୍ସ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

<u>ଜଳର ଗୁଣାଙ୍କ</u>	<u>ସୀମା</u>
ଉତ୍ତାପ (° ସେ)	୨୭-୩୨
ପି. ଏଚ୍	୭.୦-୮.୫
ସ୍ୱଚ୍ଛତା (ସେ.ମି.)	୨୫-୩୫
ଦ୍ରବୀଭୂତ ଅମ୍ଳଜାନ (ପି.ପି.ଏମ୍)	୫.୦ ରୁ ୭.୦

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷୀରାୟ ଅଂଶ (ପି.ପି.ଏମ୍)	୫୦-୧୦୦
ଲୌହ ଅଂଶ (ପି.ପି.ଏମ୍)	୦.୩ ରୁ କମ୍
ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ସଲଫାଇଡ୍ (ପି.ପି.ଏମ୍)	୦
ମୁକ୍ତ ଆମୋନିଆ (ପି.ପି.ଏମ୍)	୦.୧ ରୁ କମ୍

ମାଟିର ଗୁଣ :- ଚିକ୍କଣି ଋଷ ପାଇଁ ମାଟି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୋରସା କିମ୍ବା ବାଲିଆ ମଟାଳ ମିଶା ହେବା ଦରକାର । ଶତକଡା ୮୫ ଭାଗ ଜଳ ଧାରଣ କରି ରଖିପାରୁଥିବା ମାଟି ଚିକ୍କଣି ଋଷ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ।

ପୋଖରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି :- ଚିକ୍କଣି ଋଷ ପାଇଁ ୦.୧ ରୁ ୧ ହେକ୍ଟର ବିଶିଷ୍ଟ ପୋଖରୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ପୋଖରୀ ଜଳର ଗଭୀରତା ୪ ଫୁଟ୍ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ପୋଖରୀ ବନ୍ଧର ଗଭାଣି ୧:୨ ଅନୁପାତରେ ରହିବା ଦରକାର । ବନ୍ଧ ହୁଡାରୁ ମାଟି ଧୋଇ ନ ହେବା ପାଇଁ ହୁଡାରେ ଘାସ ଚେକା ପକାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ପୋଖରୀରୁ ଯେପରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳ ନିଷ୍କାସିତ ହୋଇପାରିବ, ସେଥିପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡିଥାଏ ।

ପୋଖରୀକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଶୁଖାଇ ଦେବା ଉଚିତ୍ । ପୁରୁଣା ପୋଖରୀରୁ ପଳ୍ଲ କାଢି ପୋଖରୀର ନିମ୍ନ ଅଂଶକୁ ଦୁଇ ଥର ହଳ କରାଯାଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମାଟିରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇଥିବା ବିଷାକ୍ତ ଗ୍ୟାସ୍ ସବୁ ବାହାରିଯାଏ ଓ ମାଟିରେ ଥିବା ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥ ଉପକାରୀ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥରେ ପରିଣତ ହୋଇ ମାଟିର ଉର୍ବରତା ବଢାଇଥାଏ । ଯେଉଁ ପୋଖରୀରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ହୋଇ ନ ପାରେ ସେଥିରେ ଶିକାରୀ ମାଛ ମାରିବା ପାଇଁ ଏକର ପ୍ରତି ୧୦୦୦ କି.ଗ୍ରା. ମହୁଳ ପିଡିଆ ପାଣିରେ ବତୁରାଇ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । କିମ୍ବା ପ୍ରଥମେ ଯୁରିଆ ଏକର ପ୍ରତି ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏହାର ୧୮ ଘଣ୍ଟା ପରେ ୧୦୦ କି.ଗ୍ରା. ବିଲ୍ଡିଂ ପାଉଡର ପକାଯାଇ ଶିକାରୀ ମାଛ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜଳଜୀବ ମରାଯାଇପାରେ ।

ପୋଖରୀରେ ଚୂନ ଓ ସାର ପ୍ରୟୋଗ :

ମାଟିର ପି.ଏଚ୍. ପରୀକ୍ଷା କରି ଏକରକୁ ୧୦୦ କି.ଗ୍ରା. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିପଚୂନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଚୂନ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ପୋଖରୀରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ସହ ଏହା ଚିକ୍କଣିର ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ବଢାଇଥାଏ । ଚୂନରେ ଥିବା କ୍ୟାଲ୍‌ସିୟମ୍ ଚିକ୍କଣି ଖୋଳପା ଗଠନରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ପୋଖରୀରେ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି କରିବା ବେଳେ ପାଇପ୍ ମୁହଁରେ ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜାଲି ବାନ୍ଧି ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ପୋଖରୀରେ ଉଦ୍ଭିଦ ଜାତୀୟ ଅଣୁଜୀବ କିମ୍ବା ଡାଇଆଟମ୍ ଓ ପ୍ରାଣୀଜାତୀୟ ଅଣୁଜୀବ ର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଜୈବିକ ଓ ରାସାୟନିକ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଜୈବିକ ସାର ଯଥା କଞ୍ଚା ଗୋବର ଏକର ପ୍ରତି ୨୦୦୦ କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର । ରାସାୟନିକ ସାର ହିସାବରେ ଯୁରିଆ ଏବଂ ସିଙ୍ଗଲ୍ ସୁପର ଫସଫେଟ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ପୋଖରୀର ଉର୍ବରତା ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଖାଦ୍ୟର ସ୍ଥିତିକୁ ନେଇ ଜୈବିକ ଓ ରାସାୟନିକ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର ।

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଋଷର ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି :

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଋଷ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦୁଇଟି ପଦ୍ଧତିରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

୧. ଏକକ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଋଷ (Monoculture):-

ଏକକ ଚାଷ ପଦ୍ଧତିରେ ଆମେ ଉଭୟ ଅଣ୍ଡିରା ଏବଂ ମାଛ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷ କରିପାରିବା କିମ୍ବା ଖାଲି ଅଣ୍ଡିରା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରିପାରିବା । କାରଣ ଅଣ୍ଡିରା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାଛ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଠାରୁ ଶୀଘ୍ର ବଢେ ଓ ଅଧିକ ବିକ୍ରିଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ଖାଲି ଅଣ୍ଡିରା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷ କଲେ ଆମେ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇପାରିବା । ଏକକ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଋଷରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବଡ଼ ଜାଆଁଳ ଏକର ପ୍ରତି ୧୨୦୦୦ ରୁ ୨୦,୦୦୦ ହିସାବରେ ଛତାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଋଷ ପଦ୍ଧତିରେ ଅଧିକ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ପୋଖରୀରେ ଯେପରି ଅମ୍ଳଜାନର ପରିମାଣ ନ କମେ ସେଥିପ୍ରତି ଯତ୍ନବାନ୍ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଯଦି ବାହାରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଏବଂ ପୋଖରୀ ଜଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାର ସୁବିଧା ଥାଏ ତା ହେଲେ ଏକର ପ୍ରତି ୬୦,୦୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଡ଼ ଜାଆଁଳ ଛତାଯାଇପାରିବ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଆମକୁ ଥରକୁ ଥର ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଧରି ବଡ଼ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଯାହା ଦ୍ୱାରା କି ଆମେ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇପାରିବା ।

୨. ମିଶ୍ରିତ ଋଷ (Polyculture) :

ମିଶ୍ରିତ ଋଷରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ସହିତ ରୋହି, ଭାକୁର, ସିଲଭର କାର୍ପ ଏବଂ ଗ୍ରାସ୍ କାର୍ପର ଜାଆଁଳ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀର ଛତାଯାଇଥାଏ । ପୋଖରୀ ତଳ ସ୍ତରରେ ରହୁଥିବା ମାଛ ଯଥା ମିରିକାଳି, ବିଲାତି ରୋହି ଇତ୍ୟାଦି ମାଛ ଛାଡ଼ିବା ଅନୁଚିତ୍ । ଏହି ମିଶ୍ରିତ ଋଷ ପଦ୍ଧତିରେ ଏକର ପ୍ରତି ୬୦୦୦ ରୁ ୧୦,୦୦୦ ବଡ଼ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଜାଆଁଳ ସହିତ ୨୦୦୦ ଗୋଟି ଜାତିଆ ମାଛ ଜାଆଁଳ ଛତାଯାଇଥାଏ । ଏହିପରି

ରକ୍ଷରେ ଆମକୁ ଚିକ୍ଷୁତି ଖାଦ୍ୟ ସହିତ ମାଛ ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଚିକ୍ଷୁତି ମାନଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ ପାଇଁ ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟରେ ଭଙ୍ଗା ମାଠିଆ, ଟାଇଲ୍, ପୁରୁଣା ଚାନ୍ଦାର, ଆଜବେଷ୍ଟସ ଖଣ୍ଡ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ପାଇପ୍ ଇତ୍ୟାଦି ପକାଇବାକୁ ହୁଏ । ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାଷ କରି ୭ ରୁ ୮ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଚିକ୍ଷୁତି ସହିତ ବଡ଼ ମାଛ ଅମଳ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଚିକ୍ଷୁତିର ଜୀବନ ଚକ୍ର :-

ଏହି ଚିକ୍ଷୁତି ମଧୁର ଜଳ ଚିକ୍ଷୁତି ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଚକ୍ରର ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଅଂଶ ଅଳ୍ପ ଲୁଣିପାଣି ଓ ଅନ୍ୟ ଅର୍ଦ୍ଧାଂଶ ମଧୁର ଜଳରେ ହୋଇଥାଏ । ମଧୁର ଜଳର ମାଆ ଚିକ୍ଷୁତି ନଦୀର ମୁହାଣରେ ଆସି ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ । ଏହି ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକରୁ ଶାବକ ଓ ଶାବକରୁ କ୍ରମ ବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ଶାବକ ର ବିକାଶ ନଦୀ ମୁହାଣରେ ହୋଇଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଚିକ୍ଷୁତିର ଜାତି ଅନୁସାରେ ପ୍ରାୟ ୨୦-୩୫ ଦିନ ସମୟ ଲାଗିଥାଏ । ଏହି କ୍ରମ ବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ଶାବକର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାକୁ ଜୁଭେନାଇଲ୍ (ଔକ୍‌ଜର୍‌ଭସକ୍ଷର) କୁହାଯାଏ । ଏମାନେ ସାଧାରଣତଃ ନଦୀ ସ୍ରୋତର ବାପରିତ ଦିଗକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଜୁଭେନାଇଲ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବଡ଼ ଚିକ୍ଷୁତିରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ ।

ଚିକ୍ଷୁତି ଜାଆଁଳ ସଂଗ୍ରହ :-

ପୋଖରୀରେ ସଠିକ୍ କିସମ ଓ ସଠିକ୍ ପରିମାଣର ଜାଆଁଳ ଛାଡ଼ିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରୁ କିମ୍ବା ଜାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଚିକ୍ଷୁତିର ଜାଆଁଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ପୋଖରୀରେ ଛଡ଼ାଯାଏ । ଜାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଜାଆଁଳ ଆଣି ଚାଷ କରିବା ସର୍ବୋତ୍ତମ । ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରୁ ମିଳୁଥିବା ଯାଆଁଳର ଆକାରରେ ବହୁ ତାରତମ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ । ମାତ୍ର ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ସଂଗୃହିତ ଯାଆଁଳ ଏକ ପ୍ରକାର ହୋଇଥିବାରୁ ଏଥିରୁ ଭଲ ଅମଳ ମିଳିଥାଏ । ନିମ୍ନରେ ଉନ୍ନତ ମାନର ଚିକ୍ଷୁତି ଯାଆଁଳର କେତେକ ସ୍ୱଭାବ ଦିଆଗଲା ।

- ସୁସ୍ଥ ଯାଆଁଳ ପାତ୍ରର ଚାରିଆଡ଼କୁ ଘୁରିବୁଲେ ।
- ସୁସ୍ଥ ଯାଆଁଳ କ୍ଷୀପ୍ର ଗତିରେ ଗତିକରେ । ପାତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ବୁଲୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ପାତ୍ରର ବାହାର ପାଖରୁ ମୃଦୁ ଆଘାତ କଲେ ଯାଆଁଳ ଗତି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥାଏ ।
- ଅସୁସ୍ଥ ଯାଆଁଳ ବଙ୍କା ହୋଇ ସ୍ଥିରଭାବେ ରହିଥାଏ ।

- ଯାଆଁଳ ଛାଡ଼ିବା ସମୟରେ ସୁସ୍ଥ ଯାଆଁଳ ପୋଖରୀ ତଳଭାଗକୁ ଚାଲିଯାଏ ।

ଚିକ୍ନୁଡ଼ି ଯାଆଁଳ ଚିହ୍ନିବା ପଦ୍ଧତି :

- ସ୍କାମ୍ପି ଯାଆଁଳର ଶରୀର ସ୍ୱଚ୍ଛ, ଲମ୍ବାଳିଆ ଓ ସରୁ ହୋଇଥାଏ ।
- ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ବଡ଼ ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ
- ସ୍କାମ୍ପି ଚିକ୍ନୁଡ଼ି ଯାଆଁଳର ମୁଣ୍ଡ ଖୋଳପାର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ୧-୫ ଟି କଳା ରଙ୍ଗର ଅନୁପ୍ରସ୍ଥ ରେଖା ଦେଖାଯାଏ ଓ ପେଟ ଖୋଳପାର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଧାଡ଼ିରେ ନିୟମିତ କଳା ବା ଖଇରିଆ ବିନ୍ଦୁ ଥାଏ ।
- ଏହି ଚିକ୍ନୁଡ଼ିର ମୁଣ୍ଡ କଣ୍ଟା ଏହାର ମୁଣ୍ଡ ଖୋଳପା ଅପେକ୍ଷା ବଡ଼ ଓ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖୀ ହୋଇଥାଏ ।

ଯାଆଁଳ ଛାଡ଼ିବା ପ୍ରଣାଳୀ

ହ୍ୟାଚେରୀ ମାନଙ୍କରେ ଯାଆଁଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ପଲିଥିନ୍ ମୁଣାରେ ଅମ୍ଳଜାନ ଦେଇ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ପ୍ୟାକିଂ କରି ଦିଆଯାଏ । ଏହି ଯାଆଁଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୋଖରୀରେ ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଚାଷ ପୋଖରୀର ପରିବେଶ ସହିତ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

- ଯାଆଁଳ ମୁଣାକୁ ନ ଖୋଲି ପୋଖରୀ ପାଣିରେ ପ୍ରାୟ ଅଧଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭସାଇ ରଖନ୍ତୁ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମୁଣାରେ ଥିବା ପାଣି ଓ ବାହାର ପାଣିର ଉତ୍ତାପ ସମାନ ସ୍ତରକୁ ଆସିଥାଏ ।
- ମୁଣାରେ ଥିବା ଜଳର ପି.ଏଚ୍. ଓ ପୋଖରୀ ଜଳର ପି.ଏଚ୍. ର ସମାନତା ପାଇଁ ପୋଖରୀ ଜଳରୁ କିଛି କିଛି ମୁଣା ମଧ୍ୟରେ ମିଶାନ୍ତୁ । ଫଳରେ ଯାଆଁଳ ଗୁଡ଼ିକ ପୋଖରୀ ଜଳ ସହ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି ।
- ଧିରେ ଧିରେ ମୁଣାକୁ ପୋଖରୀ ଜଳରେ ଗୋଟିଏ ପାଖକୁ ଢଳାଇ ରଖି ଯାଆଁଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୋଖରୀ ଜଳ ମଧ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚି ଯିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଯାଆଁଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ନ ଛାଡ଼ି ସମାନ ଭାବରେ ପୋଖରୀର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ।
- ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ରାତି ସମୟରେ ଯାଆଁଳକୁ ପୋଖରୀରେ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ । ଏହି ସମୟରେ

ଜଳର ଉତ୍ତାପ କମ୍ ଥାଏ ।

ପାଳନ ପୋଖରୀ ପରିଚ୍ଛଳନା

ନର୍ସରୀ ପୋଖରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ ପରି ଚାଷ ପୋଖରୀ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଇଥାଏ । ପାଣି ସବୁଜ ବା ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗ ହେବା ପରେ ବଡ଼ ଯାଆଁଳ (Juvenile) ଛଡ଼ାଯାଏ । ଯାଆଁଳର ହାରାହାରି ଓଜନ ଓ ସଂଖ୍ୟା ଗଣନା କରି ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ପୋଖରୀରେ ଛଡ଼ାଯାଏ । ଯାଆଁଳ ଛାଡ଼ିବା ପରେ ପୋଖରୀରେ ପରିପୁରକ ଖାଦ୍ୟ ଦିଆଯାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ପ୍ରତି ୧୫ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଏକର ପ୍ରତି ୨୦ ରୁ ୨୫ କି.ଗ୍ରା. ଡୋଲଫାଇଟ୍ ଓ କ୍ୟାଲ୍‌ସିୟମ୍ କାର୍ବୋନେଟ୍ ଅଦଳବଦଳ କରି ପକାଯାଏ । ଯାହାଦ୍ୱାରା ପୋଖରୀ ଜଳର ପି.ଏଚ୍. ଠିକ୍ ରହେ, ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଖୋଳପା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କ୍ୟାଲ୍‌ସିୟମ୍ ମିଳେ ଓ ପୋଖରୀରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଖାଦ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବାରେ ସହାୟକ ହୁଏ ।

ପୋଖରୀରେ ପ୍ରୋବାୟୋଟିକ୍ ର ବ୍ୟବହାର

ଯାଆଁଳ ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ପୋଖରୀ ଜଳରେ କେତେକ ହିତକାରୀ ଜୀବାଣୁ ଯଥା ଲାକ୍ଟୋବାସିଲସ୍ ସାକାରୋମାଇସିସ୍ ପ୍ରଭୃତିର ବଂଶବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ତରଳ କଲଚର ବା ବିଜକଣା ଗୁଣ୍ଡକୁ ଅନୁମୋଦିତ ହାରରେ ପକାଯାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶରେ ଦୃଢ଼ ବଂଶବିସ୍ତାର କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ହାନିକାରକ ଜୀବାଣୁ ର ବଂଶବିସ୍ତାର ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟ ପରିଚ୍ଛଳନା

ଅଧିକ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଅମଳ ପାଇଁ ପ୍ରାକୃତିକ ଖାଦ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ପୋଖରୀରେ କୃତ୍ରିମ ପରିପୁରକ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ନିତ୍ୟାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ର ଉତ୍ପାଦନ ହାସ ପାଇଥାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବୃଦ୍ଧି ହାରକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଓଜନର ପ୍ରଥମ ମାସରେ ଦୈନିକ ୨୦ ରୁ ୨୫ ପ୍ରତିଶତରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଶେଷ ଭାଗରେ ୨ ରୁ ୩ ପ୍ରତିଶତ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । କମ୍ପାନିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଲେଟେଡ୍ ଖାଦ୍ୟକୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହାରରେ ପୋଖରୀରେ ଥିବା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ପରିମାଣକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ଦିଆଯାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଏକ ରାତ୍ରିଚର ଜୀବ ହୋଇଥିବାରୁ ଦୈନିକ ଖାଦ୍ୟର ୬୦ ଭାଗ ରାତ୍ର ସମୟରେ ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ ୪୦ ଭାଗକୁ ଦିନରେ ୨ ଥର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଏକ ମାଂସାଶୀ ଜୀବ ହୋଇଥିବାରୁ ଗେଣ୍ଡା, ଶାମୁକା ଇତ୍ୟାଦି ଛେଚି ତାର ମାଂସ ଓ ବାଦାମ ପିଡ଼ିଆ ସହ କାଣ୍ଡିଆ କୁଣ୍ଡା, ଶୁଖୁଆ ଗୁଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି ଦିଆଯାଇପାରେ । ଏହାଛଡ଼ା କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଭିଟାମିନ୍ ଯୁକ୍ତ ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟ ନିର୍ମାତାଙ୍କ ଅନୁମୋଦିତ ହାରରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟସାର ସନ୍ତୁଳିତ ଥାଏ ଯାହାକି ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଶରୀରର ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ଏପରି ଖାଦ୍ୟରେ ଶତକଡ଼ା ୩୦ ରୁ ୩୫ ଭାଗ ପୁଷ୍ଟିସାର, ୫ ରୁ ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଚର୍ବି ଜାତୀୟ, ୧୦ ରୁ କମ୍ ଭାଗ ତନ୍ତୁ ଜାତୀୟ ଏବଂ ଭିଟାମିନ୍ ଓ ଖଣିଜ ଲବଣ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁପାତରେ ମିଶିଥାଏ । ପାଲେଟେଡ୍ ଖାଦ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗ ସାଧାରଣତଃ ପୋଖରୀର ଚାରିକଡ଼ରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରତିଦିନ ଦିଆଯାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାନେ କିଭଳି ଭାବେ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟରେ ଚେକ୍ ଟ୍ରେ ଏକରକୁ ୪ଟି ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଖାଦ୍ୟକୁ ସର୍ବଦା ପରିଷ୍କାର ଜାଗାରେ ରଖିବା ଦରକାର ଫିମ୍ପିୟୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିମାନଙ୍କୁ ଦେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଶୀତ ଦିନେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି କମ୍ ଖାଉଥିବାରୁ ଏହି ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟର ପରିମାଣ କମ୍ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରତି ମାସରେ ଥରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ହାରାହାରି ଓଜନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଆନୁପାତିକ ହାରରେ ଖାଦ୍ୟ ଦିଆଯାଏ । ଏଥିପାଇଁ ପୋଖରୀର ବିଭିନ୍ନ ଜାଗାରୁ ଫିଙ୍ଗାଜାଲ ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୫୦ ଗୋଟି ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଧରି ହାରାହାରି ଓଜନ ଆକଳନ କରିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ଖାଦ୍ୟର ଅପଚୟ ରୋକାଯାଇ ପାରିଲେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନେକାଂଶରେ କମିଯାଇଥାଏ । କାରଣ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଋଷରେ ସମୁଦାୟ ଖର୍ଚ୍ଚର ପ୍ରାୟ ୬୦ ଭାଗ ଖର୍ଚ୍ଚ ଖାଦ୍ୟବାବଦକୁ ହୋଇଥାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ଶାରୀରିକ ବୃଦ୍ଧିର ବିଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗର ମାତ୍ରା ଓ ସମୟ ବଦିଥାଏ । ଖାଦ୍ୟର ପରିମାଣ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବଞ୍ଚିବା ହାର, ହାରାହାରି ଓଜନ ଓ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗର ମାତ୍ରା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ପୋଖରୀ ଜଳ ପ୍ରଦୂଷିତ ହେଲେ ଓ ଜଳର ଗୁଣବତ୍ତା ବଜାୟ ନ ରହିଲେ କିମ୍ବା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଖୋଳପା ଛଡ଼ାଉଥିବା ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା କମିଯାଏ ।

ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟରେ କୃତ୍ରିମ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ଓ ଜଳ ପରିଚ୍ଛଳନା :

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାନେ ଖୋଳପା ଛଡ଼ାଇ ବଢ଼ିଥାନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ଏମାନଙ୍କ ଦେହ ନରମ ଥାଏ ଓ ଶରୀର ବିଶେଷ କ୍ରିୟାଶୀଳ ନଥାଏ । ଏଣୁ ଏମାନେ ବାହ୍ୟ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କର ଶୀକାର ହୋଇଥାନ୍ତି । ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଖୋଳପା ନ ଛାଡ଼ିଥିବା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି

ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କୁ ଖାଇଥାନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ଶତ୍ରୁ କବଳରୁ ଲୁଚି ରହିବା ପାଇଁ ଏକ ନିରାପଦ ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ ପୋଖରୀରେ ଭଙ୍ଗା ମାଠିଆ, ଚାଲଲ, ପୁରୁଣା ଚାନ୍ଦାର, ଆକ୍‌ବେଷ୍ଟ୍ ଖଣ୍ଡ, ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ପାଇପ୍ ଇତ୍ୟାଦି ପକାଇବାକୁ ପଡ଼େ । ଏଗୁଡ଼ିକର ଅଭାବରେ ବଡ଼ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଛୋଟ ଖୋଳପା ଛାଡ଼ିଥିବା ନରମ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଇଦିଏ ଯାହାଦ୍ୱାରା କି ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ବଞ୍ଚିବା ହାର ଓ ଉତ୍ପାଦନ କମିଯାଏ ।

ପୋଖରୀ ତଳ ଅଂଶକୁ ପ୍ରଦୂଷଣ ମୁକ୍ତ ରଖିପାରିଲେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି ଓ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅମ୍ଳଜାନ ମଧ୍ୟ ପାଇଥାନ୍ତି । ଏଣୁ ପୋଖରୀର ପୁରୁଣା ପାଣି ବାହାର କରି ନୂଆ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି କରିବା ଦରକାର । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ହାରାହାରି ୨୦ ରୁ ୨୫ ଗ୍ରାମ୍ ହୋଇଯିବା ପରେ ସମୁଦାୟ ଜଳର ୩୦ ଭାଗ ବାହାର କରି ନୂଆ ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି କଲେ ସୁଫଳ ମିଳିଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ପୋଖରୀ ନିମ୍ନ ସ୍ତରରୁ ବିଷାକ୍ତ ଗ୍ୟାସ୍ ଓ ମଇଳା ନିଷ୍କାସନ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ସୁସ୍ଥ ସବଳ ରହେ ।

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରିଚ୍ଛଳନା -

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ସୁସ୍ଥ ପରିବେଶ ନିତ୍ୟାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଋଷରେ କ୍ଷତି ଘଟାଏ । ଖାଦ୍ୟ ପୃଷ୍ଠହୀନତା ମଧ୍ୟ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବୃଦ୍ଧିରେ ଅନ୍ତରାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ଶାରୀରିକ କ୍ଷତି, ଶରୀରର ରଙ୍ଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଦେହରେ ଦାଗ ଦେଖାଯିବା, ଅସ୍ୱାଭାବିକ ସନ୍ତରଣ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କମିଯିବା ଆଦି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଲେ ତୁରନ୍ତ ପ୍ରତିକାର କରିବା ଦରକାର । ଉପରୋକ୍ତ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକ ରୋଗ ଗ୍ରସ୍ତ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଠାରେ ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ପୋଖରୀ କଡ଼ରେ ନିସ୍ତେଜ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ପୋଖରୀ ପରିବେଶକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ଦରକାର ।

ଫିଙ୍ଗା ଜାଲ ବ୍ୟବହାର କରି ସୁସ୍ଥ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟରୁ ବାହାର କରି ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ଦରକାର । ଏହି ସମୟରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଦେହର ରଙ୍ଗ, ଦାଗ ଇତ୍ୟାଦି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷ ପାଇଁ ସୁସ୍ଥ ପରିବେଶ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ହେଲେ ଜଳ ଗୁଣର ବିଶେଷ ହ୍ରାସ, ଅତ୍ୟଧିକ ଯାଆଁଳ, ଉତ୍ତମ ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବ, ଖାଦ୍ୟର ଅପ ପ୍ରୟୋଗ ଭଳି ଅସ୍ୱସ୍ଥିକର ପରିସ୍ଥିତିର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ଉପଯୁକ୍ତ ଜଳ

ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ବାୟୁର ସଂଚାଳନ ଦ୍ୱାରା ଜଳ ଗୁଣର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଋଷରେ ବାଜାଣୁ ଜନିତ ଗାଳି, କଳା ପତିବା ଓ ଶାରୀରିକ କ୍ଷତ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହାର ପ୍ରତିଷେଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ପୋଖରୀର ତଳ ଭାଗ ଶୁଖାଇବା, ଚୂନ ଓ କ୍ଲିଫିଂ ପାଉଡର ପ୍ରୟୋଗ, ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳ, ସୁକ୍ଷମ ଖାଦ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗ ଓ ପୋଖରୀ ସୁପରିଚ୍ଛଳନା ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ । ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ଅମ୍ଳଜାନର ପରିମାଣ ୫ ପି.ପି.ଏମ୍ ରୁ କମ୍ ହେଲେ ପୋଖରୀ ପାଣିକୁ ପମ୍ପ ସାହାଯ୍ୟରେ ବିଚ୍ଛୁରିତ କରି ପକାଇବା ଦରକାର । ସାଧାରଣତଃ ସକାଳ ସମୟରେ, ମେଘୁଆ ପାଗରେ ପୋଖରୀରେ ଅମ୍ଳଜାନର ପରିମାଣ କମ୍ ଥାଏ । ପାଣିର ଗଭୀରତା ଯେପରି ୪ ଫୁଟ୍ ରୁ କମ୍ ନ ହୁଏ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଦରକାର ।

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଅମଳ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ :

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ପ୍ରାୟ ୬ ରୁ ୭ ମାସ ପାଳନ କଲାପରେ ଅମଳ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ଓଜନ ୫୦ ଗ୍ରାମ୍ ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହୋଇଥିଲେ ଭଲ ବଜାର ରହିବା ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ୬ ମାସ ପରେ ଟଣାଜାଲ ପକାଇ ୫୦ ଗ୍ରାମ୍ ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ଧରି ବିକ୍ରୀ କରିଦେବା ଦରକାର । ପୋଖରୀରେ ଅଣ୍ଡା ଧରିଥିବା ମାଛ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରୀ କରିଦେବା ଆବଶ୍ୟକ କାରଣ ଏମାନେ ଆଉ ପ୍ରାୟତଃ ବଢ଼ି ନଥାନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଛୋଟ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାନଙ୍କର ବୃଦ୍ଧି ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅମଳ କରିବା ପାଇଁ ପୋଖରୀ ଶୁଖାଇବା ଦରକାର ପଡେ । ଏଥିପାଇଁ ପୋଖରୀ ପାଣିକୁ ପମ୍ପ ସାହାଯ୍ୟରେ କିମ୍ବା ହୁଡା କାଟି ଜାଳି ଲଗାଇ ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଏ । ପୋଖରୀରୁ ପାଣି ବାହାରିଗଲା ପରେ ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟକୁ ଯାଇ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାନଙ୍କୁ ହାତରେ ବାହାର କରିବାକୁ ହୁଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ଉପଯୁକ୍ତ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ଅମଳ ପୂର୍ବରୁ ବେପାରୀ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରି ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ଦରକାର । ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା, ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ଓ ବରଫ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ତଟକା ରହିଥାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଯେତେ ତଟକା ରହିବ ଓ ତାର ଖୋଳପା ଟାଣ ରହିବ ଋଷା ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ପାଇପାରିବ । ସେଥିପାଇଁ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାନଙ୍କୁ ଧରି ପରିଷ୍କାର ପ୍ଲଷ୍ଟିକ୍ ଟ୍ରେରେ ବରଫ ଦେଇ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରତି ୨ କି.ଗ୍ରା. ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ପାଇଁ ୧ କି.ଗ୍ରା. ବରଫ ଗୁଣ୍ଡ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିମାନେ ଟ୍ରେ ମଧ୍ୟରେ ଯେପରି ଚାପି ହୋଇ ନଷ୍ଟ ନ ହୁଅନ୍ତି ସେଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ରକ୍ଷ ପାଇଁ ବିଶେଷ ସତର୍କତା :

୧. ପୋଖରୀର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଠିକ୍ ଭାବେ କରନ୍ତୁ ।
୨. ପୋଖରୀରେ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଯାଆଁଳ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
୩. ଜଳର ଉତ୍ତାପ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବୃଦ୍ଧିରେ ସାହାଯ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଉତ୍ତାପ ୨୬° ରୁ ୩୨° ସେଣ୍ଟିଗ୍ରେଡ୍ ଅନୁକୂଳ ଅଟେ ।
୪. ରକ୍ଷ ସମୟରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ଅମ୍ଳଜାନର ମାତ୍ରା ଯଥେଷ୍ଟ ରହିବା ଦରକାର । ଅତ୍ୟଧିକ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ, ମେଗୁଆ ପାଗ, ଅତ୍ୟଧିକ ପ୍ଲ୍ୟାଙ୍କଟନ୍ ସୃଷ୍ଟି ଦ୍ରବୀଭୂତ ଅମ୍ଳଜାନ କମାଇଦେଇଥାଏ । ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ସକାଳୁ ସକାଳୁ କୁଳରେ ଲାଗିଲେ ସାଧାରଣତଃ ଅମ୍ଳଜାନର ପରିମାଣ କମ୍ ଥିବା ଜଣାପଡ଼େ । ପାଣିକୁ ବାଡେଇବା ଦ୍ୱାରା, ପମ୍ପ ଲଗାଇ ପୋଖରୀ ପାଣିକୁ ବିଛୁରିତ କରି ପକାଇ ଓ ଜଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଏହାର ସମାଧାନ କରିହୁଏ । ଏଥିପ୍ରତି ବିଶେଷ ସତର୍କ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୫. ପୋଖରୀରେ ନିୟମିତ ତୁନ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅନୁସାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
୬. ଅତ୍ୟଧିକ ଅମ୍ଳତ୍ୱ ଓ କ୍ଷାରତ୍ୱ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ବୃଦ୍ଧିରେ ଅକ୍ରମାୟ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଏଣୁ ଜଳର ପି.ଏଚ୍. ୭ ରୁ ୮.୫ ମଧ୍ୟରେ ରଖିବା ଦରକାର ।
୭. ପୋଖରୀ ଜଳର ଗଭୀରତା ୪ ରୁ ୫ ଫୁଟ ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ଦରକାର ।
୮. ରକ୍ଷ ସମୟରେ ୨ ରୁ ୩ ଥର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ଜଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ କଲେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଭଲ ବଢ଼ିଥାନ୍ତି ।
୯. ପାଣି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ବା ନେଳି ହେଉଥିଲେ ଏକର ପ୍ରତି ୨୫ ରୁ ୩୦ କି.ଗ୍ରା ଜିଓଲାଇଟ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
୧୦. ପୋଖରୀରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।
୧୧. ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଉତ୍ତମ ମାନର ଖାଦ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
୧୨. ଏକକ ରକ୍ଷ ଓ ମିଶ୍ରିତ ରକ୍ଷରେ ପ୍ରତି ୧୫ ଦିନରେ ଥରେ ଫିଙ୍ଗାଜାଲ ପକାଇ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିନିଅନ୍ତୁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଉପାୟରେ ରକ୍ଷ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସ୍କାମ୍ପି ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ୮ ମାସରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୮୦୦ ରୁ ୧୦୦୦ କି.ଗ୍ରା. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇଥାଏ ।

* * *

KRISHI VIGYAN KENDRA, PURI